

KONFERENCJA

Mobilność osób o szczególnych potrzebach

26-27 października 2023 r.
WARSZAWA

KONFERENCJA POD HONOROWYM PATRONATEM:

Rektora – Komendanta WAT
gen. bryg. prof. dr hab. inż. Przemysława Wachulaka

MARLENA MAŁAG
PATRONAT HONOROWY

Ministra Rodziny i Polityki Społecznej

Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej

ORGANIZATORZY KONFERENCJI

Na konferencję zaprasza

CENTRUM WIEDZY O DOSTĘPNOŚCI DO TRANSPORTU
I MOBILNOŚCI OSÓB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH

Analiza przepisów w zakresie transportu i mobilności osób o szczególnych potrzebach (dotyczących m.in.: szkolenia na prawo jazdy, doskonalenia techniki jazdy, egzaminowania, zmian konstrukcyjnych w pojazdach, badań diagnostycznych pojazdów, certyfikacji urządzeń adaptacyjnych, kodów ograniczeń) wraz z rekomendacjami zmian legislacyjnych

dr Beata Stasiak-Cieślak
INSTYTUT TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO

- **Konstytucja RP – art. 32 ust. 1:** *Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne; ust. 2: Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny; art. 69: władze publiczne muszą osobom z niepełnosprawnościami udzielać pomocy w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.*
- **Karta Praw Osób Niepełnosprawnych** przyjęta w 1997 r.
- **Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych**, przyjęta 2006 r., ratyfikowana w 2012 r. Art. 20 pt. Mobilność – *Państwa Strony podejmą skuteczne środki celem umożliwienia osobom niepełnosprawnym mobilności osobistej i możliwie największej samodzielności w tym zakresie, między innymi poprzez: ułatwianie mobilności osób niepełnosprawnych, w sposób i w czasie przez nie wybranym i po przystępnej cenie...*

- **Rządowy Program Dostępność Plus 2018-2025** zapewnienie równych możliwości udziału w życiu publicznym wszystkim członkom społeczeństwa.
- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. **o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami** (Dz. U. z 2019 r. poz. 1696) określa podstawowe wymagania służące zapewnieniu dostępności.
- **Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021 – 2030** opisuje m.in. mobilność jako kompleksowe wsparcie indywidualnej mobilności osób z niepełnosprawnościami.

- Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o **kierujących pojazdami** (Dz.U. 2011 nr 30 poz. 151 z późn. zm.) wskazuje m.in., że osoba niepełnosprawna pod względem fizycznym może być kierującym, jeżeli uzyskała orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem.
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o **transporcie drogowym** (Dz.U. 2001 nr 125 poz. 1371 z późn. zm.) precyzuje zasady i tryb wyznaczania dworców, w których jest udzielana pomoc osobom o ograniczonej sprawności ruchowej.

- **Zasady zrównoważonego rozwoju transportu** – osoby z ograniczeniami w funkcjonowaniu w przestrzeni publicznej, w tym m.in. osoby starsze, są ważną grupą pasażerów, którą należy brać pod uwagę w sposób szczególny.

Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o **publicznym transporcie zbiorowym** (Dz. U. 2011 Nr 5 poz. 13 z późn. zm.) zawiera wytyczne dotyczące potrzeb osób niepełnosprawnych, dostępności świadczonych usług oraz dostosowania i wprowadzania nowoczesnych rozwiązań technicznych.

- **Zalecenia nr Rec(2006)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich UE:** Plan działań Rady Europy w celu promocji praw i pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie: podnoszenie jakości życia osób z niepełnosprawnościami w Europie 2006–2015.

- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. **Prawo o ruchu drogowym** (Dz. U. 1997 Nr 98 poz. 602 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. **o kierujących pojazdami** (Dz. U. 2011 nr 30 poz. 151 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. **o transporcie drogowym** (Dz.U. 2001 nr 125 poz. 1371 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. **o publicznym transporcie zbiorowym** (Dz. U. 2011 Nr 5 poz. 13 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. **o drogach publicznych** (Dz. U. 1985 Nr 14 poz. 60 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. **Prawo przewozowe** (Dz.U. 1984 nr 53 poz. 272 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 grudnia 2022 r. **w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców** (Dz.U. 2022 poz. 2503).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 lipca 2014 r. **w sprawie badań psychologicznych osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, kierowców oraz osób wykonujących pracę na stanowisku kierowcy** (Dz.U. 2014 poz. 937).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 20 maja 2016 r. **w sprawie wzorów dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami** (Dz. U. 2016 poz. 702).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 czerwca 2014 r. **w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych** (Dz. U. 2014 poz. 870).
- Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. **w sprawie znaków i sygnałów drogowych** (Dz. U. 2002 nr 171 poz. 1393).
- Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia** (Dz. U. 2003 nr 32 poz. 262).

W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. **Prawo o ruchu drogowym** (Dz. U. 1997 Nr 98 poz. 602 z późn. zm.) rekomenduje się uzupełnienie:

- katalogu określeń: o skuter inwalidzki; o inne urządzenia aktualnie wykorzystywane przez osoby o szczególnych potrzebach np. dostawka elektryczna; o inne urządzenia elektryczne dostępne na rynku urządzeń; o osobę z niepełnosprawnością; o pojazdy wolnobieżne; o kartę parkingową;
- o przedmiot wyposażenia pojazdu – układ, oddzielny zespół techniczny lub część, niepodlegający wymaganiom technicznym dotyczącym badań homologacyjnych, przeznaczony do zastosowania w pojeździe;

- rejestrowanie kart parkingowych w systemie Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców w celu ich weryfikacji w ramach kontroli;
- uzupełnienie o: osoba niepełnosprawna jest obowiązana w czasie przechodzenia przez jezdnię zachować szczególną ostrożność;
- wnioskuje się o niezwłoczne wpisanie art. 100f.–100m. do przedmiotowej ustawy dotyczącej wprowadzenia rejestracji kart parkingowych;
- uzupełnienie zapisów dotyczących warunków poruszania się przez osoby pojazdami wolnobieżnymi zarówno po chodniku, jak i po drodze publicznej;
- uzupełnienie zapisów dotyczących warunków poruszania się przez osoby z niepełnosprawnościami np. skuterami inwalidzkimi.

W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. **o kierujących pojazdami** (Dz. U. 2011 nr 30 poz. 151 z późn. zm.) **rekomenduje się:**

- wyjaśnienie określenia „pojazd odpowiednio przystosowany do rodzaju niepełnosprawności” (art. 24);
- przygotowanie stosownych zapisów dotyczących urządzeń adaptacyjnych w pojazdach kandydatów na kierowców i kierowców z niepełnosprawnościami, warunków technicznych, jakie muszą spełniać;
- przygotowanie i przeprowadzanie obowiązkowych szkoleń dla diagnostów SKP, Policji, Straży Miejskiej.
- konieczność zapewnienia właściwych kwalifikacji członków komisji powoływanej przez dyrektora WORD dotyczących egzaminowania osób z niepełnosprawnościami.

W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 grudnia 2022 r. **w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców** (Dz.U. 2022 poz. 2503) **rekomenduje się:**

- podwyższanie kwalifikacji osób z jednostek uprawnionych do przeprowadzania szkoleń dla lekarzy medycyny pracy w zakresie uprawnień do badania kierowców związanych z uprawnieniami osób z niepełnosprawnościami w zakresie prowadzenia pojazdów;
- podwyższenie kwalifikacji lekarzy medycyny pracy z uprawnieniami do badania kierowców.

W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 20 maja 2016 r. **w sprawie wzorów dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami** (Dz. U. 2016 poz. 702) rekomenduje się:

- **bezwzględne usunięcie/wykluczenie z wykazu kodów ograniczeń kodu 107 (wymagane dostosowanie pojazdu do rodzaju schorzenia).**

Kod 107 jest kodem „martwym” mającym zastosowanie jedynie na terenie RP. Kierowca w poz. 12 prawa jazdy powinien mieć wpisane aktualnie funkcjonujące kody, które pozwolą na właściwą identyfikację zastosowanych urządzeń adaptacyjnych w pojazdach kierowców z niepełnosprawnościami w UE.

Niestosowanie się do wpisanych w prawie jazdy kodów może mieć dla kierowcy przykre konsekwencje. Każda niezgodność prawa jazdy z osobą lub pojazdem jest traktowana, jakby kierujący prowadził bez odpowiednich uprawnień.

W rozporządzeniu Ministrów Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. 2003 nr 32 poz. 262) **rekomenduje się** wpisanie Rozdziału 14. Warunki dodatkowe dla pojazdów wyposażonych w urządzenia adaptacyjne dla kierowców z niepełnosprawnościami: pojazd przystosowany do prowadzenia przez osobę z niepełnosprawnością ruchu powinien odpowiadać warunkom określonym w załączniku do rozporządzenia.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

dr Beata Stasiak-Cieślak

psycholog zdrowia, psycholog transportu
pełnomocnik Dyrektora ds. osób niepełnosprawnych

Instytut Transportu Samochodowego
Zakład Procesów Diagnostyczno-Obsługowych
Centrum Usług Motoryzacyjnych dla Osób Niepełnosprawnych

beata.stasiak@its.waw.pl

Ilustracje pochodzą z: pixabay.com

